

3/2025. (III. 7.) Polgármesteri – Jegyzői utasítás

az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal Gyermekvédelmi Szabályzatáról

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 23. § (4) bekezdés *j*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 67. § (1) bekezdés *a*) pontjában, 81. § (1) bekezdésében és 81. § (3) bekezdés *b*) pontjában meghatározott feladatkörünkben eljárva – figyelemmel a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. § (1) bekezdés *p*) pontjában foglaltakra –, Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata Kulturális és Köznevelési Bizottsága 57/KKB/2024./III.28./ határozata alapján a következőket rendeljük el:

1. Általános rendelkezések

1.1. A Szabályzat hatálya kiterjed a Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) és a Budapest Főváros XI. Kerület Újbudai Polgármesteri Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) személyi állományának tagjaira, különös tekintettel azokra, akik bármilyen formában részt vesznek a gyermekek életben maradását, fejlődését, védelmét és a társadalomban való részvételét biztosító jogok érvényesítésében.

1.2. A gyermekek védelme, ellátásában és gondozásában való közreműködés, a részvétel jogának biztosítása a Hivatal köztisztviselői, ügykezelői és a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozó munkavállalói (továbbiakban: foglalkoztatott) kötelezettsége.

2. Alapelvek, értelmező rendelkezések

2.1. E Szabályzat alkalmazásában gyermek, aki a 18. életévét még nem töltötte be, kivéve, ha 18 éves kora előtt házasságot kötött.

2.2. A gyermekvédelem körébe tartozik a gyermekek biztonságának védelme, többek között a bántalmazás minden formája, az elhanyagolás és a kizsákmányolás elleni védelem, a menekült gyermekek speciális védelme, a háborús konfliktusokban való részvétel, a szexuális kizsákmányolás, valamint a gyermekmunka tilalma.

2.3. A gyermekvédelmi jelzőrendszer a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésének a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében –, a Gyvt.-ben meghatározott alaptervesség keretében a 17. § (1) bekezdés *a)–r*) pontjaiban meghatározott intézményeket és személyeket jelenti.

2.4. Családsegítés a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 64. § (1) bekezdése szerint a szociális vagy mentálhigiénés problémák, vagy egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

2.5. A gyermekek ellátása és gondozása magában foglalja a gyermekek egészséges testi és lelki fejlődéséhez szükséges alapvető létszükségleteinek biztosítását, úgy mint megfelelő táplálék és egészségügyi ellátás biztosítása, vagy az alapvető oktatáshoz való jog.

2.6. A részvétel jogának biztosítása alatt értendő – a Gyermekjogi Egyezményvel összhangban – a gyermekek számára az információhoz való jog, a gondolat-, vallás-, lelkiismeret-, valamint a véleménynyilvánítás szabadságának, és az egyesüléshez való jog érvényre juttatása.

2.7. A rossz bánásmód lehet fizikai, érzelmi, szexuális és egyéb jellegű, és megvalósulhat aktív

(cselekvő) és passzív (elhanyagoló) magatartással, a gyermeket rossz bánásmód érheti családon belül, valamint családon kívül.

2.8. Elhanyagolás minden olyan mulasztás vagy tevékenység (akár szándékos, akár tudatlanságból, óvatlanságból, nemtörődömségből ered), amely jelentősen árt a gyermek egészségének, vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését. Az elhanyagolás lehet érzelmi (például az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya), fizikai (például az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek, a felügyelet hiánya), oktatási, nevelési (például az iskolalátogatási kötelezettség elhanyagolása, iskolai feladatok, teljesítmény-problémák figyelmen kívül hagyása).

2.9. Gyermekbántalmazásnak minősül, ha valaki testi-lelki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy, ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt – noha tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg vagy nem jelzi. A gyermekbántalmazás megnyilvánulása lehet:

- a) érzelmi (például a gyermek érzelmeivel való tartós vagy rendszeres visszaélés, a gyermekekben az értéktelenség, a szeretetlenség érzés keltése),
- b) fizikai (például fizikai sérülés okozása ütés, rúgás, lekötözés, bezárás, rángatás, rázás, el- vagy ledobás, gondatlan leejtés, mérgezés, megégetés, leforrázás, vízbe fojtás, fojtogatás stb.), vagy
- c) szexuális abúzus (például gyermek, vagy fiatal szexuális tevékenységekre való kényszerítése, a gyermek bevonása pornográf anyagok megtekintésébe vagy készítésébe, vagy a szülő, gondozó szexuális tevékenységének figyelésébe).

2.10. A bántalmazás kialakulásában szerepet játszó rizikófaktorok közé tartoznak az alábbiakban felsorolt rizikófaktorok, amelyek nem feltétlenül vezetnek bántalmazáshoz, de az ellátás – kiemelten a megelőzés – szempontjából fokozott figyelmet érdemelnek.

2.10.1. Családi körülmények:

- a) erőszak a családtörténetben (a szülő bántalmazott vagy elhanyagolt gyermek volt),
- b) erőszak a családban (elfogadott a verbális és fizikai erőszak),
- c) bűncselekmény(ek) elkövetése családtagok részéről,
- d) szegénység, hajléktalanság, munkanélküliség,
- e) egyedülálló, különélő szülők, mostoha szülő, bizonytalan kapcsolódású partner,
- f) a család diszfunkcionális működése,
- g) zavarok a családi kapcsolatrendszerben,
- h) elszigetelt család,
- i) szüléskor az anya 18 évesnél fiatalabb,
- j) az anya rövidebb-hosszabb időre külön él a gyermektől, a szülő és a gyermek temperamentuma közötti diszharmónia.

2.10.2. A szülő személyiségével összefüggő problémák:

- a) közömbös, túlaggódó, intoleráns a gyermekkel,
- b) éretlen, vagy sérült személyiség, mentális betegség,
- c) kötődési problémák,
- d) alkohol-, drogfüggőség, deviáns magatartás,
- e) a szülőnek a saját szüleivel rossz vagy ambivalens kapcsolata volt, a szülő is bántalmazott gyermek volt,
- f) a szülő gyermekvédelmi szakellátásban nevelkedett.

2.10.3. A gyermekkel kapcsolatos tényezők:

- a) nem kívánt vagy titkolt terhességből született gyermek,
- b) koraszülött, kis súlyú gyermek,
- c) az újszülöttet több mint 24 órára elválasztották az anyától,
- d) étel rendszeres visszautasítása,
- e) későn kialakuló szobatisztaság,
- f) két gyermek születése között kevesebb, mint 18 hónap telt el,
- g) fogyatékossgal élő, illetve krónikus beteg gyermek,
- h) nyugtalan, nehezen megnyugtatható, síró csecsemő,
- i) magatartási, tanulási zavarral küzdő gyermek,

j) szabálysértés(ek), bűncselekmény(ek) elkövetése a gyermek részéről.

2.10.4. Több rizikófaktor együttes jelenléte sem vezet szükségszerűen bántalmazáshoz, elhanyagoláshoz. Nagyon kedvezőtlen körülmények között is élnek gyermekek harmonikus, szerető, védelmező légkörben, ugyanakkor optimálisnak látszó és kiegyensúlyozott családban is megtörténhet a gyermek elhanyagolása, bántalmazása.

2.10.5. Amennyiben a gyermekekkel napi kapcsolatban álló személyek úgy érzik, hogy saját eszközeikkel már nem tudnak hatékonyan segíteni a család problémáinak megoldásában, és feltételezhető, hogy külső segítséggel a gyermek családban történő nevelkedése biztosítható, – munkáltatójuk útján – jelezni kell a gyermekjóléti szolgálat felé.

2.11. Elhanyagolás, bántalmazás gyanúját felvető szülői magatartás körébe sorolandóak az alábbiak:

a) italos, drogos állapot, kontrollálatlan magatartás, a csecsemőről való gondoskodás elutasítása, háritása,

b) a türelmetlen, agresszív szülő, aki a gyermeket indokolatlanul rossznak, butának, ügyetlennek, kifejezetten tehernek tartja,

c) apatikus, gyermekével szemkontaktust nem tartó szülő,

d) túlaggódó, (indokolatlanul) gyakran orvoshoz forduló szülő, pszichésen terhelt szülő (például posztpartum depresszió, pszichózis),

e) a gyermek sérülése nem egyeztethető össze a szülő által előadott történettel, a sérülés után a szülő nem fordul azonnal orvoshoz, orvosi, védőnői, ápolói tanácsok be nem tartása,

f) védőoltások indokolatlan elmaradása, betegség, aggasztó tünetek esetén orvosi vizsgálat elmulasztása, nagy változás a szülő viselkedésében a különböző találkozások során,

g) a szülő nem működik együtt a védőnővel, családsegítővel, otthonába nem engedi be a szakembereket

3. A gyermekvédelmi jelzőrendszer keretében történő jelzés eljárásrendje

3.1. Az Önkormányzat és a Hivatal által foglalkoztatottak mérlegelés nélkül kötelesek – a Jegyzőn keresztül – haladéktalanul, de legkésőbb az észlelést követően 3 munkanapon belül

a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén az Újbudai Humán Szolgáltató Központnak,

b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

3.2. A jelzést a Jegyző részére írásban kell benyújtani levélben, feljegyzésben, elektronikus levélben, lehetőség szerint az 1. melléklet szerinti JELZŐLAP megfelelő kitöltésével. A Jegyző – mérlegelés nélkül – haladéktalanul, de legkésőbb a jelzés beérkezését követő napon köteles a jelzést a Újbudai Humán Szolgáltató Központnak továbbítani. Halasztást nem tűrő, azonnali intézkedést igénylő esetben a jelzés szóban is megtörténhet, azonban azt – amint lehetséges – hitelesítéssel ellátva írásban is meg kell erősíteni.

3.3. A Jegyző részére az alábbi elérhetőségeken lehet jelzést megtenni:

postacím: 1113 Budapest, Bocskai út 39–41. Szociális és Egészségügyi Osztály

e-mail: gyermekbantalmazas@ujbuda.hu

telefonszám: +36706847239

3.4. Gyermek bántalmazása, elhanyagolása, vagy egyéb halasztást nem tűrő esemény vagy körülmény észlelése esetén a jelzést az észlelő – választása szerint – személyesen vagy telefonon közvetlenül az Újbudai Humán Szolgáltató Központnak is megteheti, azonban a szóbeli jelzés megtörténtét – a Jegyző egyidejű tájékoztatása mellett – utóbb feljegyzéssel, a jelzés tartalmát pedig az 1. melléklet szerinti JELZŐLAP megfelelő kitöltésével dokumentálni kell.

3.5. A gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatti jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatait, valamint a jelzéssel érintett valamennyi személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kell kezelni.

3.6. A gyermek súlyos veszélyeztetettsége esetén a Jegyzőnek azonnal meg kell győződnie arról,

hogy a jelzés megérkezett-e az Újbudai Humán Szolgáltató Központhoz, valamint akár elektronikus úton, akár személyesen vagy telefonon javasolt egyeztetni a további lépésekről a gyermek mielőbbi, biztonságos ellátása érdekében.

3.7. Az észlelő a jelzés megtételét követően szükség esetén

a) részt vesz az esetkonferencián, esetmegbeszélésen, konzultáción (az Újbudai Humán Szolgáltató Központ által megjelölt időpontban);

b) amennyiben az esettel kapcsolatosan újabb információ merül fel, – a 3.2. és 3.4. pontokban meghatározott határidőben és módon – továbbítja azt az Újbudai Humán Szolgáltató Központ felé;

c) egyeztet az Újbudai Humán Szolgáltató Központtal, illetve legjobb tudása és ismeretei szerint segíti és támogatja annak munkáját.

4. Az adatok zárt kezelése

4.1. Az adatok zárt kezelése nem érinti az érintettek, a szakemberek együttműködési kötelezettségét, a feltárási tevékenység megfelelő lefolytatását.

4.2. Mindazon iratokat, amelyekre a zárt adatkezelés vonatkozik, az egyéb iratoktól el kell különíteni, hogy a zártan kezelendő adatok védelme biztosított legyen. Ennek során azon iratokat, amelyből következtetés vonható le a jelzést vagy kezdeményezést tevő személyre, zárt borítékban kell tárolni. A borítékon fel kell tüntetni az ügy nyilvántartási számát, a jelzés érkezésének időpontját, és a „zártan kezelendő” szöveget.

4.3. A gyermek bántalmazása, illetve elhanyagolása esetén elengedhetetlen a zártan kezelendő adatok továbbítása az Újbudai Humán Szolgáltató Központ vagy a rendőrség felé. A zártan kezelendő adatokat tartalmazó iratokat (másolatukat) zárt borítékban továbbítva, kísérelőlevélben fel kell hívni a címzett figyelmét a Gyvt. 17. § (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelésre.

5. Záró rendelkezések

5.1. Ez a normatív utasítás a közzétételét követő napon lép hatályba.

5.2. A Jegyző gondoskodik a Szabályzatnak az Önkormányzat honlapján történő közzétételéről, és kezdeményezi az Önkormányzat fenntartásában lévő nevelési és oktatási, továbbá gyermekjóléti (bölcsőde, Újbudai Humán Szolgáltató Központ) intézményeknél – e Szabályzattal összhangban – Gyermekvédelmi Szabályzat elkészítését.

dr. László Imre
polgármester

dr. Tiba Zsolt
jegyző

1. melléklet a 3/2025. (III. 7.) Polgármesteri-Jegyzői utasításhoz

**JELZŐLAP
GYERMEK VESZÉLYEZTETETTSÉGÉRŐL**

A jelzést küldő neve és elérhetősége:

.....

A jelzett személy, gyermek(ek) neve:

.....

Születési hely és dátum:

Anyja neve:

Lakcím / tartózkodási hely:

TAJ szám:

Gyermek esetében a szülő, gondviselő neve, címe, telefonszáma:

.....

A jelzés oka:

.....

.....

Mit tett a jelzést küldő a probléma megoldásának érdekében?

.....

.....

.....

.....

Miben kéri a család- és gyermekjóléti szolgálat/központ segítségét?

.....

.....

.....

Keltezés helye és ideje:

.....

aláírás